

Feleségként jöttem Lengyelországba 1960-ban és igyekeztem összefogni a varsói magyar kolóniát

Egy barátnőm jogászhoz ment férjhez és meghívott a budapesti jogászbálra 1956-ban. A bálra elhozta valaki a későbbi férjemet, Leont is és ott ismerkedtünk meg. 1951-től ugyanis mehettek külföldi diákok is tanulni Magyarországra, főként a Műszaki Egyetemre. Három évig jártunk együtt, én a számviteli főiskolán tanultam. 1959-ben esküdtünk meg és 1960-ban jöttünk Lengyelországba.

Férjem a Budapesti Műszaki Egyetemen elektro- és finommechanikai mérnöki diplomát szerzett. 1956-ban végzett volna, de a forradalmi helyzet miatt minden külföldi diákot hazaküldtek. 1957. májusban már visszatérhettek a magyar egyetemekre, a férjem is megkapta a diplomáját több lengyel diáktársával együtt.

Őszintén szólva, nekem tetszett más fiú is, de Lengyelország mellett döntöttem. Volt egy magyar fiúm, aki Moszkvába a katonai akadémiára ment tanulni. Később mesélte: tudod Évike, én a te meg az én nevedet belevéstem egy padba. Ha majd Moszkvában jársz, megkeresheted. Kérem én, mikor kerülök én Moszkvába? Erre Leont nem kiküldték 6 évre Moszkvába! A padot megtaláltam, a „névjegyünk” valóban ott volt, már be volt nőve, alig lehetett látni.

Bialystokba jöttünk anyósomékhöz, de a férjem egy hét alatt kapott állást és lakást is. Mindjárt oda költöztünk. Lengyelül csak szavakat tudtam, szerencsére Leon barátai is mind tudtak magyarul, együtt jártak a műszaki egyetemre. Az ő feleségeik segítettek nekem tanulni a lengyelt. Otthon magyarul beszélünk. Marikámmal is magyarul beszélünk, azután jöttek az unokák, mindkét fiú kitűnően megtanult magyarul – nekünk, a nagyszülőknek köszönhetően, és mindketten hasznosítják a magyar nyelvtudást.

Ami a lengyelországi, a varsói magyarok összefogását illeti, négyen voltunk az ún. kolóniatálatkozók szervezői, köztük Bárdos Henrik, aki a Magyar Kulturális Intézetben dolgozott (*Marszałkowska 80*). Annak, aki Varsóba jött, munkát, magyar kapcsolatot keresve az első útja mindig a magyar intézményekbe vezetett, mindenképp a Magyar Kulturális Intézetbe és a Kultúra Boltba. Egyébként nem volt egyszerű megfelelő munkát kapni, ismerem olyan esetet, amikor két magyar orvosnő nem tudott itt elhelyezkedni és a lengyel férjükkal visszamentek Magyarországra. A találkozókra szívesen jöttek a magyarok, nem kellett külön hívni őket, jöttek maguktól. Mindent megengedtek az Intézetben, ha nem volt programjuk, bármikor lefoglalhattunk a klubtermet. Többnyire felnőttek jöttek el, a gyerek még nem. Szerveztem a teát, hoztak süteményt, beszélgettünk. Szerveztünk szilvesztereket is. Volt eset, hogy szilveszterkor ingyen odaadta nekünk a Budapest Kristály Étterem vezetője a cigányzenészeket éjfél után.

1992. körül Dr. Dürr Sándor konzul tájékoztatott bennünket, a kolóniatálatkozók szervezőit, hogy lehet a magyaroknak hivatalosan bejegyzett egyesülete. A kilencvenes évekig külföldieknek ez nem volt lehetséges, nem volt kettős állampolgárság sem. Úgy döntöttünk, hogy élünk a lehetőséggel. Össze kellett állítanunk az alapító tagok listáját, készíteni kellett alapszabályt, hogy be lehessen jegyeztetni a bíróságon. Ki akar alapító tag lenni? Ki akar belépni? Ott volt még Kiss Laci, Varga Béla, írtunk egy alapító tag listát. Az alapszabály úgy készült, hogy mintának Tar Karcsi lefordította a szlovák egyesületét. Varga Béla lett az első elnök, én az alelnök, Kiss Laci a gazdasági felelős, aki szedte a tagdíjat, 2 zlotyit havonta.

A rendszerváltás előtt mindenkinek be kellett jelentkeznie a konzulátuson és ez a lista képezte az alapot a magyarok feltérképezéséhez és az egyesület létrehozásához. Tudtunk levelet küldeni a leendő tagoknak. Jelentkeztek Katowicéből, Lublinból, sok helyről. Laci munkahelyének több telephelye volt az

országban, így azokat meglátogatva felhasználta az alkalmat a magyarok felkutatására, a kapcsolatteremtésre. Sokszor a helyiek nem fizettek tagdíjat, de vidékről egy 70-80 éves néni mindig rendszeresen küldte a tagdíjat, bár hogy nem tudott eljárni az eseményekre. Ez volt a kapocs közte és a többi lengyelországi magyar között. A magyar iskolát ezzel párhuzamosan kezdtük szervezni az egyesület keretein belül, szintén Dr. Dürr Sándor támogatásával.

Szerveztünk mindig valamit, de 15 éve már kevésbé aktívak a magyarok. Gulyáspartik voltak, kirándulások, amit nagyrészt a tagdíjakból fedeztünk. Annak idején a magyar állam még nem alkalmazott pénzügyi támogatást a külföldi magyarokat összefogó szervezetek működéséhez.

Varsó, 2019.

Éva néni visszaemlékezését feljegyezte G. Adrienn és V. Melinda (Petőfi ösztöndíjasok).

U.i.: Éva néni egyike volt annak a kis közösségnek, akik időt és fáradságot nem kímélve szervezték előbb a magyar kolóniát, majd a hivatalosan bejegyzett Lengyelországi Magyar Egyesületet is. Szervezett sok évig magyarországi nyaralást az itteni magyaroknak, mindig volt ötlete, örömmel eljárt minden programra szinte élete utolsó napjáig. Megtanította a lányát és a két fiú unokáját is magyarul. A hétvégi magyar iskolában egy foglalkozást sem hagyott ki a fiúkkal. Mosolyát, jóízű kacagását, palócos beszédét, vendégszeretetét megőrizzük emlékezetünkben. 2019. február 11-én tért örök nyugalomra.